

RIIGITEE TUNNUSTELE VASTAVUSE HINDAMISE ARUANNE

Saue vallas Tiigimäe tee L2 maaüksusel asuv tee

Koostaja:

Transpordiameti teevara osakond

Tallinn 2024

1. Sissejuhatus

Saue Vallavalitsus esitas oma 16.04.2024 a. kirjaga nr 8-4/24/6441-1 taotluse Harju maakonnas, Saue vallas Kohatu külas asuva riigile kuuluva maaüksuse 72501:001:0918 omandamiseks. Kirjale on lisatud sellekohane vallavalitsuse korraldus. Maaüksusel paikneb teeregistris registreerimata tee.

Vastavalt riigivaraseadusele tuleb taotluse menetlemisel välja selgitada, kas taotletav vara ei ole riigivara valitsejale vajalik ja kas vara on vajalik kohaliku omavalitsuse üksusele tema seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

Taotluses põhjendatakse, et

- Tiigimäe tee L2 maaüksusele eelnev Kopliotsa - Liiva tee ja Väiketiigi maaüksus kuulub omavalitsusele ja on kohaliku tee funktsiooniga, seega oleks otstarbekas ka nimetatud riigile omandatud transpordimaa üksus;
- maaüksus moodustati Kernu ümbersõidu käigus juurdepääsuks Kopliotsa - Liiva teelt (kohaliku tee nr 2970329) olemasolevatele Orava, Sarapuu ja Tiigimäe kinnistutele, sest riigitee 4 Tallinn-Pärnu-Ikla trassi ehitusega sulgeti nende kinnistute juurdepääs riigiteelt.

Käesolevas aruandes hinnatakse taotluses käsitletud maaüksusel paikneva tee vastavust riigitee tunnustele, et teha järeldusotsus vara riigile vajalikkuse kohta.

2. Hindamise aluseks olevad riigitee tunnused

Vastavalt ehitusseadustiku paragrahvile 92 ja Transpordiameti riigitee määramise juhendile analüüsitakse vastavust neljale riigitee tunnusele nende koosmõjus:

2.1 Teed võib kasutada igaüks õigusaktides sätestatud piiranguid järgides

Riigiteeks määratud tee peab olema avalikult kasutatav, kuna nii on sätestatud ehitusseadustikus. Avalikult kasutatavat teed võib kasutada igaüks õigusaktides sätestatud piiranguid jälgides. Kui tee asukoht ja liikluskeskkond ei võimalda teekasutajale vaba juurdepääsu ja ohutut liiklemist või kui piirangud teeliiklusele ei ole kehtestatud riigi haldusorgani poolt, ei ole tee avalikult kasutatav riigitee. Tee määramisel riigiteeks prevaleerib riigi avalik huvi kohaliku avaliku huvi või erahuvi üle.

Kui tee avalik kasutamine ei ole tagatud, siis teistele tunnustele vastavust ei hinnata ja teed ei saa määrata riigiteeks.

2.2 Teel on valdavalt asulaväline liikluskord

Asulaväline liikluskord on teel, millele ei ole liiklusmärgiga 571 „Asula“ kehtestatud asulasisest liikluskorda. Linnalist asustusüksust läbival riigitee osal on üldjuhul asulasisene liikluskord, aga ruumilise planeeringu kehtestamisega võib seal ette näha asulavälise liikluskorra.

Tee vastab riigitee tunnusele, kui liikluse analüüs näitab vastavust ühele riigitee liigile:

Põhimaanteele on iseloomulik intensiivne sujuv asulaväline mootorsõidukite liiklus, mis võimaldab teekonna kiiret läbimist reisijate või kaupade ohutul transportimisel riigi eri piirkondadesse või läbi rahvusvahelise piiripunkti.

Tugimaanteele on iseloomulik sõidueesõigusega asulaväline läbiv mootorsõidukite liiklus reisijate või kaupade ohutuks transportimiseks piirkondlike keskuste ja mitmeviisiliste (multimodaalsete) transpordisõlmede vahel.

Kõrvalmaanteele on iseloomulik mootorsõidukite asulavälise liikluse jaotamine või kogumine kohalikest maanteedelt ja muudelt teedelt, et transportida reisijaid- või kaupu piirkonnale tähtsate sihtkohtade vahel.

Liikluse kogumis-ja jaotamisfunktsiooniga teel ei ole riigitee tunnust, kui tee ainukeseks otstarbeks on juurdepääsu tagamine erakinnistutele.

Ühendustee on iseloomulik mootorsõidukite liiklusvoogude kanaliseerimine või ühendamine liiklussõlmedes ja ristmikel või liikluse suunamine ajutisele teele.

Riigi jäätee rajatakse talvel, piisava tugevusega jääoludes, riigiteede liikluse suunamiseks ajutisele teele üle jäätunud veekogu.

Muu riigitee võimaldab omaette liiklemise kergliiklusteel või muul riigile vajalikul teel, mis pole põhimaantee, tugimaantee, kõrvalmaantee ega ühendustee.

Riigi kergliiklusteele on üldjuhul iseloomulik asulaväline liikluskeskkond. Mootorsõidukite liiklusega riigitee ääres jalakäijate, jalgratturite, pisimopeedide, kergliikurite või robotliikurite liiklemine võimaldatakse neile eraldi ettenähtud liiklusruumis, mis on ehituslikult või liikluskorralduslikult sõiduteest eraldatud.

Kergliiklusteel on riigitee tunnused, kui:

- 1) riigiteel fikseeritud liiklusohutliku koha likvideerimiseks rajatakse kergliiklejatele turvalisem, omaette liikluskeskkond;
- 2) konkreetsele riigiteele kergliiklustee projekteerimismäärde ja Transpordiameti juhendi „Kergliiklustristu kavandamise juhend“ kohaldamisel tuleb kergliiklejad eraldada mootorsõidukitest ning läheduses pole võimalik kergliiklejate ohutuks liikumiseks kasutada teist olemasolevat avalikult kasutatavat teed.

2.3 Tee ühendab riigile olulisi sihtkohti

Tee vastab riigitee tunnusele, kui ühendusfunktsiooni analüüs näitab vastavust ühele riigitee liigile:

Põhimaantee ühendab pealinna riigi oluliste keskustega, neid omavahel või suundub rahvusvahelisse piiripunkti, on üle-euroopalise transpordivõrgustiku TEN-T tee või rahvusvahelise E-teede võrgu tee Eesti territooriumil.

Tugimaantee ühendab linnu omavahel või on linnast ümbersõidu tee, tagab linnade ning kõrvalmaanteede võrgustiku optimaalse ühenduse teise tugimaantee või põhimaantee, suundub asustusüksusse, kus paikneb TEN-T transpordivõrgustiku või riigile oluline transpordisõlm.

Kõrvalmaantee tagab optimaalselt ühendused alevite ja alevike vahel ning nende ühendamise linnaga ja teise riigiteega, moodustab riigi toimepidevuseks vajaliku optimaalse teedevõrgu või suundub riigi transpordisüsteemi sihtkohta:

- 1) transpordisõlme, rongipeatusse, avalikult kasutatavasse lennujaama, kaugliini või maakonnaliini teenindavasse reisisadamasse, välisriigi veesõidukite teenindamise õigusega kaubasadamasse;
- 2) piirikontrollita piiriületuskohta sisepiiril või Eesti -Vene reisijate piiripunkti Saatses;
- 3) muusse riigile ja piirkonnale olulise huviga sihtkohta.

Ühendustee ühendab ühtse liikluskorraldusega lähestikku paiknevaid riigiteid, eelõige ristmike ja liiklussõlmede alal.

Riigi jäätee rajatakse jäätunud veekogule olemasoleva riigitee marsruudi ajutise pikendusena.

Muu riigitee tagab põhimaanteeks, tugimaanteeks, kõrvalmaanteeks või ühendusteeks mitteliigitava tee kaudu riigile vajaliku sihtkoha ühenduse riigiteede võrguga. Muuks riigiteeks liigitatakse ka riigi kergliiklustee.

Riigi sõidutee kõrval paiknev kergliiklustee on riigitee, kui tagab ühenduse:

- 1) bussipeatusega, rongipeatusega, sadamaga, lennujaamaga, piiripunktiga ja seal „pargi ja sõida“ parklaga;
- 2) suubumiseni läheduses paikneva teise avalikult kasutatava teega;
- 3) riikliku huvikohaga;
- 4) rahvusvahelise EuroVelo või üleriigilise jalgrattamarsruudi sihtkohtadega.

2.4 Transpordiamet saab teomanikuna ühtselt korraldada teehoidu ja liikuvust

Tee vastab riigitee tunnusele, kui Transpordiamet teomanikuna saab ühtselt korraldada teehoidu ja kavandada liikuvust kõigi 3 alljärgneva alatunnuse olemasolul:

- 1) Transpordiametil koos korrashoiu ettevõtjaga on võimalik mõistlike teehoiukuludega tagada avalikult kasutatava tee seisundinõuete ühtne täitmine teede võrgustikus, arvestades asukohas kehtivate keskkonnakaitse, muinsuskaitse või ehituslike piirangutega ning tehnovõrkude kaitsevööndite kitsendustega.
- 2) Transpordiamet saab liikleja teekonnal kehtestada ühtse ohutu liikluskorralduse ja võimaldada sujuva liikuvuse erinevate transpordiliikide vahel.
- 3) Transpordiameti teenistujatel, lepingupartneri esindajatel ja korrashoiutehnikal on vaba juurdepääs teerajatistele.

Tee hinnatakse riigitee tunnustele vastavaks **kõigi nelja** tunnuse tuvastamisel. Eeldatav riigitee liik määratakse tunnuste 2.2 ja 2.3 koosmõjus.

3. Maaüksusel paikneval teel riigitee tunnuste hindamine

Tiigimäe tee L2 maaüksusel paikneb 17 m pikkune teelõik, mis kuulub teeregistris registreerimata 0,263 km pikkuse juurdepääsutee koosseisu. ETAK andmetel on tegemist 4 meetri laiuse kruusateega.

Kinnistu andmed:

- Tartu Maakohtu kinnistusosakonna registriosa number 24366150, katastritunnus 72501:001:0918, pindala 337.0 m², sihtotstarve transpordimaa 100%. Riigiomand.

Teelõigu asukoht on näidatud joonisel 1.

Joonis 1. Riigi kuuluv maaüksus Tiigimäe tee L2 Kohatu külas, millel paikneb registreerimata tee

Hindamine tulemused tunnuste lõikes:

3.1 Teed võib kasutada igäüks õigusaktides sätestatud piiranguid järgides

Teelõiku ei ole riigi või kohaliku omavalitsuse haldusaktiga määratud avalikult kasutatavaks teeks. Teelõigul ei ole piiranguid või kitsendusi, mis takistaks avalikku kasutamist.

Teelõik vastab osaliselt riigitee tunnusele.

3.2 Teel on valdavalt asulaväline liikluskord

Teelõigul on asulaväline liikluskord, mida liiklusmärkidega ei ole reguleeritud. Sõidutee kõrval kergliiklusteed ei ole, sõidukid ja kergliiklejad on ühes liiklusruumis. Teel ei ole bussipeatusi. Liiklusloenduse kohta andmed puuduvad. Teelõik teenindab ainult kohalikku liiklust.

Teelõik vastab osaliselt riigitee tunnusele, kuna teel asulaväline liikluskord, aga teenindab ainult kohalikku liiklust juurdepääsuks kinnistutele.

3.3 Tee ühendab riigile olulisi sihtkohti

Teelõik ei ole TEN-T teedevõrgu ega E-teede võrgustiku osa. Terviktee algab Saue valla kohalikult teelt 2970366 Kohatu tiigi tee, läbib Tiigimäe tee L2 kinnistu ja lõppeb tupikuna erakinnistul. Ainukene ühendusfunktsioon on juurdepääsu tagamine erakinnistutele. Teelõigul puudub ühendus riigiteede võrguga. Teelõik ei ühenda riigile olulisi sihtkohti.

Teelõik ei vasta riigitee ühendusfunktsiooni tunnustele.

3.4 Transpordiamet saab teemanikuna ühtselt korraldada teehoidu ja liikuvust

Teelõigu konstruktsiooni võimaldab korrashoidu teostaval hooldefirmal täita tee seisundinõudeid. Kuna tegemist kitsa tupikteega, mis ei ole ühenduses riigiteede võrguga, ei saa Transpordiamet seal kavandada teehoidu ning korraldada liikuvust eri transpordiliikide vahel.

Teelõik ei vasta Transpordiameti teehoiu ja liikuvuse ühtse korraldamise tunnusele.

4. Maaüksusel Tiigimäe tee L2 asuva tee riigitee tunnuste hindamise kokkuvõte

Saue Vallavalitsus esitas oma 16.04.2024 a. kirjaga nr 8-4/24/6441-1 taotluse Harju maakonnas, Saue vallas Kohatu külas asuva riigile kuuluva maaüksuse katastritunnusega 72501:001:0918 omandamiseks. Maaüksusel paikneb teeregistris registreerimata tee.

Taotluses põhjendatakse, et Tiigimäe tee L2 maaüksusele eelnev Kopliotsa - Liiva tee ja Väiketiigi maaüksus kuulub omavalitsusele ja on kohaliku tee funktsiooniga, seega oleks otstarbekas ka nimetatud riigile omandatud transpordimaa üksus.

Riigitee tunnustele vastavuse hindamine tulemused tunnuste lõikes on tabelis 1.

Riigitee tunnus		Maaüksusel Tiigimäe tee L2 asuv teelõik		
		Vastab	Vastab osaliselt	Ei vasta
1	Teed võib kasutada igaüks õigusaktides sätestatud piiranguid järgides		VX	
2	Teel on valdavalt asulaväline liikluskord		VX	
3	Tee ühendab riigile olulisi sihtkohti			X
4	Transpordiamet saab teomanikuna ühtselt korraldada teehoidu ja liikuvust			X

Tabel 1 Maaüksusel Tiigimäe tee L2 asuva teelõigu riigitee tunnustele vastavuse koondhinnang.

Kokkuvõttes teelõik ei vasta riigitee tunnustele

Tupik teelõik teenindab ainult kohalikku liiklust. Teelõik ei ole TEN-T teedevõrgu ega E-teede võrgustiku osa. Ainukene ühendusfunktsioon on juurdepääsu tagamine erakinnistutele. Kuna tegemist kitsa tupikteega, mis ei ole ühenduses riigiteede võrguga, ei saa Transpordiamet seal kavandada teehoidu ning korraldada liikuvust eri transpordiliikide vahel.

Maatükk koos seal paikneva teega on vajalik kohalikule omavalitsusele seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Teealuse maaüksuse üleandmine munitsipaalmaaks võimaldaks kohalikul omavalitsusel ühtselt korraldada teehoidu erakinnistutele juurdepääsu võimaldaval teel.

Saue Vallavalitsuse taotluse riigile kuuluva maaüksuse lähiaadressiga Tiigimäe tee L2, katastritunnusega 72501:001:0918 vallale tasuta omandamiseks võib rahuldada.

Teega kinnisasja võõrandamine kohalikule omavalitsusele ei põhjusta muudatuse tegemist riigiteede nimekirjas, mis on kinnitatud ja mida muudetakse majandus- ja taristuministri määrusega nr 72 „Riigiteede liigid ja riigiteede nimekiri“. Seetõttu Transpordiametil ei ole vaja enne kinnisasja tasuta võõrandamise otsustamist saada kirjalikku nõusolekut valdkonna eest vastutavalt ministeeriumilt.